



Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Kodeks karny.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Michała Wójcika.

(-) Waldemar Andzel; (-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk; (-) Marek Ast; (-) Anna Baluch; (-) Ryszard Bartosik; (-) Barbara Bartuś; (-) Jacek Bogucki; (-) Zbigniew Bogucki; (-) Joanna Borowiak; (-) Lidia Burzyńska; (-) Artur Chojecki; (-) Krzysztof Czarnecki; (-) Witold Wojciech Czarnecki; (-) Przemysław Czarnek; (-) Arkadiusz Czartoryski; (-) Lidia Czechak; (-) Zbigniew Dolata; (-) Elżbieta Duda; (-) Radosław Fogiel; (-) Szymon Giżyński; (-) Marek Gróbarczyk; (-) Czesław Hoc; (-) Zbigniew Hoffmann; (-) Paweł Hreniak; (-) Piotr Kaleta; (-) Fryderyk Sylwester Kapinos; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Leonard Krasulski; (-) Andrzej Kryj; (-) Mariusz Krystian; (-) Wioletta Maria Kulpa; (-) Maria Kurowska; (-) Władysław Kurowski; (-) Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Marzena Anna Machałek; (-) Ewa Malik; (-) Grzegorz Matusiak; (-) Marek Matuszewski; (-) Anna Milczanowska; (-) Aleksander Mikołaj Mrówczyński; (-) Jacek Osuch; (-) Marcin Porzucek; (-) Zbigniew Rau; (-) Rafał Romanowski; (-) Urszula Rusecka; (-) Jacek Sasin; (-) Sławomir Skwarek; (-) Krzysztof Sobolewski; (-) Agnieszka Anna Soin; (-) Katarzyna Sójka; (-) Artur Szałabawka; (-) Paweł Szrot; (-) Jacek Świat; (-) Włodzimierz Tomaszewski; (-) Robert Warwas; (-) Jan Warzecha; (-) Rafał Weber; (-) Teresa Wilk; (-) Agata Wojtysek; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Michał Wójcik; (-) Jarosław Zieliński; (-) Tomasz Zieliński.

U S T A W A

z dnia ...

o zmianie ustawy – Kodeks karny

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726 i 1855) po art. 255a dodaje się art. 255b w brzmieniu:

„Art. 255b. § 1. Kto za pośrednictwem sieci teleinformatycznej rozpowszechnia w postaci obrazu lub dźwięku treści przedstawiające popełnienie czynu zabronionego:

- 1) zagrożonego karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 jako umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece lub popełnione z użyciem przemocy;
 - 2) polegającego na znęcaniu się nad zwierzęciem lub zabiciu zwierzęcia, określonego w art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 572 i 2375);
 - 3) stanowiącego naruszenie nietykalności cielesnej, w sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby,
- podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w sposób określony w § 1 rozpowszechnia treści przedstawiające, jako autentyczne, pozorowane popełnienie czynu zabronionego wskazanego w § 1 pkt 1-3.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub § 2 działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej albo taką korzyść osiąga,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8

§ 4. Nie podlega karze za przestępstwo określone w § 1, kto, nie będąc sprawcą czynu zabronionego wskazanego w § 1 pkt 1-3, działa w celu obrony interesu publicznego lub zasługującego na uwzględnienie interesu prywatnego.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

Przedłożona propozycja legislacyjna wychodzi naprzeciw potrzebie kryminalizacji zjawiska patostreamingu. Działalność patostreamerów polega częstokroć na relacjonowaniu atakowaniu osób bądź zwierząt, zmuszaniu do wykonywania kontrowersyjnych, często uwłaczających ich godności czynności. Patostreamerzy niejednokrotnie utrzymują się z darowizn od osób oglądających ich transmisje; liczba odbiorców dochodzi niekiedy do kilku tysięcy.

Treści w ramach patostreamingu zaliczane są do niezwykle szkodliwych, definiowanych jako „materiały, które mogą wywołać negatywne emocje u odbiorcy lub które promują niebezpieczne zachowania” - Z. Polak, *Szkodliwe treści*, [w:] A. Wrzesień (red.), *Bezpieczeństwo dzieci online. Kompendium dla rodziców i profesjonalistów* (s. 96-100), Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa; Fundacja Dzieci Niczyje, Warszawa 2015.

W polskim prawie brak jest definicji patostreamingu. Definicja patostreamingu nie figuruje również w anglojęzycznej literaturze przedmiotu. Ww. pojęcie pojawiło się w Polsce i zostało przejęte przez badaczy tego fenomenu (<http://www.parezja.uwb.edu.pl/wp-content/uploads/2020/09/5.pdf>); w takiej skali jak w naszym kraju nie występuje nigdzie w Europie. Z patostreamingu wiele osób uczyniło sposób zarobkowania.

Patostreaming może wyczerpywać znamiona m.in. następujących przestępstw z ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138; dalej jako: k.k.).

- przemoc na tle dyskryminacyjnym - art. 119 kk,
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu - art. 156 kk,
- lekki uszczerbek na zdrowiu - art. 157 § 2 kk,
- udział w bójce lub pobiciu z art. 158 k.k.,
- narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu - art. 160 kk,
- bezprawne pozbawienie wolności – art. 189 kk,
- groźba karalna – art. 190 kk,
- nękanie/stalking – art. 190a kk,
- zmuszanie do określonego zachowania – art. 191 kk,

- utrudnianie korzystania z lokalu mieszkalnego – art. 191 kk,
- zakłócenie miru domowego – art. 193 kk,
- seksualne wykorzystanie małoletniego – art. 200 kk,
- grooming – art. 200a kk, czyli nawiązywanie kontaktu z małoletnim poniżej lat 15 za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej w celach seksualnych,
- publiczne prezentowanie treści pornograficznych – art. 202 kk,
- znęcanie się - art. 207 kk,
- zniesławienie - art. 212 kk,
- znieważenie - art. 216 kk,
- naruszenie nietykalności cielesnej - art. 217 kk,
- znieważenie lub naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego - art. 222 i 226 kk,
- zniszczenie mienia - art. 288 kk.

Badania z 2019 r. przeprowadzone przez firmę Puzzle Research na zlecenie Fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę” we współpracy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich wykazały, że interwencja organów ścigania w tego typu sprawach napotyka na trudności wynikające z:

- 1) potrzeby zidentyfikowania osób widocznych na nagraniach lub komentujących stream,
- 2) prawidłowej kwalifikacji prawnej zachowań na podstawie obowiązujących regulacji,
- 3) konfliktu pomiędzy wolnością słowa i artystycznego wyrazu, a prawami innych osób.

O zjawisku patostreamingu stało się głośno w przestrzeni publicznej za sprawą bulwersujących wydarzeń z udziałem patostreamerów. Przykładem może być śmierć dziewczyny rosyjskiego patostreamera i youtubera Stasa ReeFlaya, który relacjonował na żywo zmuszanie ciężarnej partnerki do wyjścia w grudniu 2020 r. na dwór w samej bieliźnie, podczas dużych mrozów (nawet gdy dziewczyna straciła przytomność, patostreamer nie przerwał relacji). Według doniesień medialnych jego tzw. followersi zapłacili za to, by oglądać relację, około 1 tys. dolarów. Inne przykłady to: patostreamer Rafonix - skazany na rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata za napaść, znieważenie oraz publiczne pochwalanie przestępstwa, Gural - oskarżony o nawoływanie do nienawiści w Internecie, stosowanie gróźb karalnych, namawiania innych do popełniania przestępstw i nienawiści oraz namawiania osób poniżej 15. roku życia do rozbierania się przed kamerą, skazany na 6 miesięcy pozbawienia

wolności w zawieszeniu na 2 lata oraz nadzór kuratorski i grzywnę, Daniel Magical - skazany za pobicie prawomocnym wyrokiem (na jednym ze streamów pochwalił morderstwo prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza). Niedawnym przykładem tego bulwersującego zjawiska jest stream rodziców z Dąbrowy Górniczej, którzy na oczach widzów znęcali się nad swoim dzieckiem.

Z uwagi na fakt, że patostreaming to treści wyjątkowo szkodliwe i rażąco godzące w zasady współżycia społecznego to tego typu zachowanie zasługuje na kryminalizację.

Projekt zakłada, że odpowiedzialność karną poniesie ten kto, za pośrednictwem sieci teleinformatycznej rozpowszechnia w postaci obrazu lub dźwięku treści przedstawiające popełnienie czynu zabronionego przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece, przestępstwa z użyciem przemocy (pkt 1), zachowanie polegające na znęcaniu się nad zwierzęciem lub zabiciu zwierzęcia (pkt 2), stanowiącego naruszenie nietykalności cielesnej, w sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby (pkt 3) - § 1 projektowanego przepisu. Konstrukcja zaprezentowanych znamion została częściowo oparta na budowie dyspozycji art. 202 § 3 k.k. (m.in. „produkowanie, rozpowszechnianie, prezentowanie treści”). Proponuję się aby za te przestępstwa sprawca podlegał karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

W § 2 projektowanego przepisu wskazano, że tej samej karze (od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności) podlegać, będzie osoba która w sposób określony w § 1 rozpowszechnia treści przedstawiające, jako autentyczne, pozorowane popełnienie czynu zabronionego wskazanego w § 1 pkt 1-3

W § 3 projektowanego przepisu tworzy się typ kwalifikowany ww. przestępstwa - jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 lub § 2 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (znamię to występuje wielokrotnie w k.k. – m.in. w ramach dyspozycji art. 228, art. 230, art. 250a czy art. 296a k.k.).

Jednocześnie wskazano, że nie popełnia przestępstwa określonego w § 1, kto, nie będąc sprawcą czynu lub zachowania, o którym mowa w tym przepisie, działa w celu obrony społecznie uzasadnionego interesu (tego rodzaju swoisty kontratyp przewidziano

w § 4; został on częściowo oparty na budowie dyspozycji art. 213 § 2 pkt 2 k.k., wskazującego na przesłanki wyłączające przestępność czynu).

Projekt ma na celu ściganie przestępstw o wysokim stopniu społecznej szkodliwości; sankcja karna przewidziana za przestępstwo winna być zatem proporcjonalna i adekwatna.

Zakłada się, że proponowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, a zatem zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

Projekt ustawy pozostaje bez wpływu na budżet państwa oraz budżety samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie wywołuje skutków gospodarczych i nie ma wpływu na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (MŚP). Projektowana ustawa nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej. Projekt ustawy nie zawiera przepisów określających zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Michał Wójcik

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Przedłożona propozycja legislacyjna wychodzi naprzeciw potrzebie kryminalizacji zjawiska patostreamingu. Działalność patostreamerów polega częstokroć na relacjonowaniu atakowaniu osób bądź zwierząt, zmuszaniu do wykonywania kontrowersyjnych, często uwłaczających ich godności czynności. Patostreamerzy niejednokrotnie utrzymują się z darowizn od osób oglądających ich transmisje; liczba odbiorców dochodzi niekiedy do kilku tysięcy.

Projekt zakłada, że odpowiedzialność karną poniesie ten kto, za pośrednictwem sieci teleinformatycznej rozpowszechnia w postaci obrazu lub dźwięku treści przedstawiające popełnienie czynu zabronionego przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece, przestępstwa z użyciem przemocy (pkt 1), zachowanie polegające na znęcaniu się nad zwierzęciem lub zabiciu zwierzęcia (pkt 2), stanowiącego naruszenie nietykalności cielesnej, w sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby (pkt 3) - § 1 projektowanego przepisu. Konstrukcja zaprezentowanych znamion została częściowo oparta na budowie dyspozycji art. 202 § 3 k.k. (m.in. „produkowanie, rozpowszechnianie, prezentowanie treści”). Proponuje się aby za te przestępstwa sprawca podlegał karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

W § 2 projektowanego przepisu wskazano, że tej samej karze (od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności) podlegać, będzie osoba która w sposób określony w § 1 rozpowszechnia treści przedstawiające, jako autentyczne, pozorowane popełnienie czynu zabronionego wskazanego w § 1 pkt 1-3

W § 3 projektowanego przepisu tworzy się typ kwalifikowany ww. przestępstwa - jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 lub § 2 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (znamię to występuje wielokrotnie w k.k. – m.in. w ramach dyspozycji art. 228, art. 230, art. 250a czy art. 296a k.k.).

Jednocześnie wskazano, że nie popełnia przestępstwa określonego w § 1, kto, nie będąc sprawcą czynu lub zachowania, o którym mowa w tym przepisie, działa w celu obrony społecznie uzasadnionego interesu (tego rodzaju swoisty kontratyp przewidziano w § 4; został on częściowo oparty na budowie dyspozycji art. 213 § 2 pkt 2 k.k., wskazującego na przesłanki wyłączające przestępczość czynu).

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ Nie

Nie brano pod uwagę rozwiązań alternatywnych, gdyż cel który ma być osiągnięty jest możliwy jedynie poprzez zaproponowaną inicjatywę ustawodawczą.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Projekt ustawy jest spójny terminologicznie i systemowo z dotychczasowym stanem prawnym.

Projekt jest spójny z dotychczasowymi regulacjami.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Proponowany 14-dniowy termin wejścia w życie ustawy jest w pełni uzasadniony i odpowiedni z uwagi na potrzebę przyjęcia proponowanych zmian.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Proponowany przepis ma na celu przeciwdziałanie brutalizacji życia publicznego, a także ochronę społeczeństwa – w szczególności osób małoletnich – przed dostępem do treści mogących wywoływać trwałe szkody psychiczne i kształtować destrukcyjne wzorce zachowań. Projekt ma na celu ściganie przestępstw o wysokim stopniu społecznej szkodliwości; sankcja karna przewidziana za przestępstwo (kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat lub w przypadku typu kwalifikowanego kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8) wydaje się być zatem proporcjonalna i adekwatna.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projekt nie wywołuje skutków gospodarczych i nie ma wpływu na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (MŚP). Projektowana ustawa nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej. Projekt ustawy nie zawiera przepisów określających zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projektowana ustawa nie pociąga za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowana ustawa nie pociąga za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ Nie

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

Warszawa, 31 lipca 2025 r.

BEOS-WPEiM-1566/25

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZ.

L. dz. SPS-III.020.219.7.2025

Data wpływu 01.08.2025r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego
projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (przedstawiciel
wnioskodawców: poseł Michał Wójcik)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W artykule 1 projektu ustawy przewidziano dodanie artykułu 225b w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny¹ (dalej: k.k.). Zgodnie z uzasadnieniem projektu proponowany przepis zakłada kryminalizację zjawiska patostreamingu związanego z rozpowszechnianiem treści o wyjątkowo szkodliwym charakterze i rażąco godzących w zasady współżycia społecznego.

Zgodnie z dodawanym art. 225b § 1 k.k. karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat podlegałby ten, kto za pośrednictwem sieci teleinformatycznej rozpowszechnia, w postaci obrazu lub dźwięku, treści przedstawiające popełnienie czynu zabronionego: 1) zagrożonego karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 jako umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece lub popełnione z użyciem przemocy; 2) polegającego na znęcaniu się nad zwierzęciem lub zabiciu zwierzęcia, określonego w art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt²; 3) stanowiącego naruszenie nietykalności cielesnej, w sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby.

Tej samej karze podlegałby ten, kto w sposób określony w § 1 rozpowszechnia treści przedstawiające, jako autentyczne, pozorowane popełnienie czynu zabronionego wskazanego w § 1 pkt 1-3 (proponowany art. 225b § 2 k.k.).

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 383, ze zmianami.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1580.

Karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 podlegałby sprawca czynu określonego w § 1 lub § 2, jeżeli działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej albo taką korzyść osiąga (projektowany art. 225b § 3 k.k.).

Nie podlegałby karze za przestępstwo określone w § 1 ten, kto, nie będąc sprawcą czynu zabronionego wskazanego w § 1 pkt 1-3, działa w celu obrony interesu publicznego lub zasługującego na uwzględnienie interesu prywatnego (dodawany art. 225b § 4 k.k.).

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (art. 2 projektu).

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

W projekcie ustawy przewidziano karalność rozpowszechniania, za pośrednictwem sieci teleinformatycznej, treści przedstawiających popełnienie czynów zabronionych, w tym czynów wypełniających znamiona przestępstw: seksualnego wykorzystania małoletniego (art. 200 k.k.), groomingu³ (art. 200a k.k.) oraz prezentowania treści pornograficznych z udziałem małoletniego albo związanych z posługiwaniem się zwierzęciem (art. 202 § 3 k.k.)⁴.

Prawo UE nie reguluje bezpośrednio kwestii dotyczących patostreamingu. Biorąc pod uwagę, że zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy patostreaming może wypełniać znamiona innych przestępstw, należy uwzględnić art. 83 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), zgodnie z którym Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze dyrektyw, mogą ustanowić normy minimalne odnoszące się do określania przestępstw oraz kar w dziedzinach szczególnie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym, wynikające z rodzaju lub skutków tych przestępstw lub ze szczególnej potrzeby wspólnego ich zwalczania. Artykuł 83 ust. 1 TfUE przewiduje kompetencję do harmonizacji prawa karnego materialnego w dziesięciu wymienionych w nim obszarach, w tym dziedzinie seksualnego wykorzystywania kobiet i dzieci.

Środkami harmonizacji prawa karnego materialnego, przyjętymi w obszarze tej dziedziny przestępczości, są:

- 1) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW⁵, zwana dalej „dyrektywą 2011/93/UE”;

³ Tj. nawiązywania kontaktu z małoletnim poniżej lat 15 za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej w celach seksualnych.

⁴ Zob. uzasadnienie projektu ustawy.

⁵ Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, s. 1, sprost. Dz. Urz. UE L 18 z 21.1.2012, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/2011-12-17>.

- 2) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1385 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej⁶, zwana dalej „dyrektywą 2024/1385/UE”.

Dyrektywą 2011/93/UE ustanowiono minimalne normy dotyczące określania przestępstw i kar dotyczących niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci, pornografii dziecięcej oraz nagabywania dzieci dla celów seksualnych.

Dyrektywa 2024/1385/UE ustanawia normy minimalne odnoszące się m.in. do określenia przestępstw i kar w obszarach seksualnego wykorzystywania kobiet i dzieci oraz przestępczości komputerowej, w tym przestępstwa publicznego udostępniania za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) obrazów, nagrań wideo lub podobnych materiałów przedstawiających czynności o wyraźnym seksualnym charakterze lub intymne części ciała osoby bez zgody tej osoby, gdy takie czyny mogą wyrządzić poważną szkodę tej osobie (art. 5). Państwa członkowskie mają obowiązek zapewnić, aby przestępstwa określone tą dyrektywą były zagrożone skutecznymi, proporcjonalnymi i odstraszającymi karami. Przestępstwa określone m.in. w art. 5 i art. 6⁷ dyrektywy 2024/1385/UE mają podlegać karze, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej rok pozbawienia wolności (art. 10 ust. 4).

Dyrektywa 2024/1385/UE weszła w życie z dniem 13 czerwca 2024 r. Zgodnie z jej art. 49 państwa członkowskie mają wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania tej dyrektywy do dnia 14 czerwca 2027 r. Dyrektywa 2024/1385/UE nie została jak dotąd implementowana do prawa polskiego.

Pomimo tego, że termin transpozycji wskazanej dyrektywy został określony na 14 czerwca 2027 r., to – zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – w okresie przewidzianym na dokonanie transpozycji dyrektywy państwa członkowskie będące jej adresatami są zobowiązane do powstrzymania się od przyjmowania przepisów, które mogłyby poważnie zagrozić osiągnięciu celu wyznaczonego w tej dyrektywie. Obowiązek ten znajduje podstawę w art. 4 ust. 3 akapit 3 Traktatu o Unii Europejskiej, który nakazuje państwom członkowskim powstrzymanie się od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrażać urzeczywistnieniu celów Unii. Oznacza to, że w tym zakresie w niniejszej opinii należy także uwzględnić dyrektywę 2024/1385/UE.

⁶ Dz. Urz. UE L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>.

⁷ Przepis ten określa obowiązek penalizacji cyberstalkingu, tj. czynów umyślnych polegających na poddawaniu danej osoby powtarzającemu się lub ciągłemu nadzorowi, bez jej zgody lub upoważnienia prawnego do takiego działania, za pomocą ICT w celu śledzenia lub monitorowania ruchów i działań tej osoby, gdy takie czyny mogą wyrządzić poważną szkodę tej osobie, podlegały karze jako przestępstwo.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Zakresem przedmiotowym projektowanej ustawy nie są objęte przepisy kodeksu karnego stanowiące implementację dyrektywy 2011/93/UE do prawa polskiego⁸.

Projektowane przepisy dotyczące kryminalizacji tzw. patostreamingu nie są bezpośrednio objęte przepisami dyrektywy 2024/1385/UE, przyjętej jako środek harmonizacji prawa karnego materialnego w dziedzinie seksualnego wykorzystywania kobiet. Z analizy projektu ustawy wynika, że patostreaming może wypełniać znamiona innych przestępstw, w tym określonego w art. 5 dyrektywy 2024/1385/UE przestępstwa udostępniania bez zgody treści intymnych lub zmanipulowanych. Biorąc pod uwagę, że celem projektu nie jest implementacja przepisów dyrektywy 2024/1385/UE, można uznać, że proponowana nowelizacja k.k. nie jest sprzeczna z przepisami tej dyrektywy i mieści się w zakresie kompetencji krajowej w zakresie prawa karnego materialnego.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:
Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Piotr Chybalski
/podpisano elektronicznie/

Deskryptory bazy Rex: dzieci, kobiety, kodeks karny, pornografia, projekt ustawy, przemoc, przestępczość, Internet, Unia Europejska
Weryfikacja: Tomasz Jaroszyński

⁸ W szczególności art. 101 § 4, art. 197 § 3, art. 198, art. 199 § 2 i § 3, art. 200, art. 200a, art. 202, art. 203 oraz art. 204 k.k. Por. tabelę zbieżności zamieszczoną w uzasadnieniu rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2933; pismo z 12 stycznia 2023 r., sygn. RM-0610-179-22), <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/druk.xsp?nr=2933>.

Warszawa, 31 lipca 2025 r.

BEOS-WPEiM-1567/25

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.219.8.2025
Data wpływu 01.08.2025r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Wójcik) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

W artykule 1 projektu ustawy przewidziano dodanie artykułu 225b w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny¹ (dalej: k.k.). Zgodnie z uzasadnieniem projektu proponowany przepis zakłada kryminalizację zjawiska patostreamingu związanego z rozpowszechnianiem treści o wyjątkowo szkodliwym charakterze i rażąco godzących w zasady współżycia społecznego. Zgodnie z dodawanym art. 225b § 1 k.k. karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat podlegałby ten, kto za pośrednictwem sieci teleinformatycznej rozpowszechnia, w postaci obrazu lub dźwięku, treści przedstawiające popełnienie czynu zabronionego: 1) zagrożonego karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 jako umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece lub popełnione z użyciem przemocy; 2) polegającego na znęcaniu się nad zwierzęciem lub zabiciu zwierzęcia, określonego w art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt²; 3) stanowiącego naruszenie nietykalności cielesnej, w sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby. Tej samej karze podlegałby ten, kto w sposób określony w § 1 rozpowszechnia treści przedstawiające, jako autentyczne, pozorowane popełnienie czynu zabronionego wskazanego w § 1 pkt 1-3 (proponowany art. 225b § 2 k.k.). Karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 podlegałby sprawca czynu określonego w § 1 lub § 2, jeżeli działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej albo taką korzyść osiąga (projektowany art. 225b § 3 k.k.). Nie podlegałby karze za przestępstwo określone w § 1 ten, kto, nie będąc sprawcą czynu zabronionego wskazanego w § 1 pkt 1-3, działa w celu obrony interesu publicznego lub zasługującego na uwzględnienie interesu prywatnego (dodawany art. 225b § 4 k.k.).

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 383, ze zmianami.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1580.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Autor:
Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Piotr Chybalski
/podpisano elektronicznie/

Deskryptory bazy Rex: dzieci, kobiety, kodeks karny, pornografia, projekt ustawy, przemoc, przestępczość, Internet, Unia Europejska
Weryfikacja: Tomasz Jaroszyński